

Asia

**Sisämarkkinoista ja teollisuudesta vastaavien EU-ministerien epävirallinen videokokous
12.6.2020**

Kokous

Epävirallinen kilpailukykyministerikokous 12.06.2020 - 12.06.2020

Sisämarkkinoista ja teollisuudesta vastaavat EU-ministerit keskustelivat epävirallisessa videokokouksessaan 12.6.2020 komission esittämän EU:n elvytyspaketin toimista kilpailukykysektorilla. Puheissa kuului yleinen tuki pakettia kohtaan, joskin havaittavissa oli jako jäsenmaihiin, jotka korostivat paketin ”joustavaa käyttöä” sekä niihin, jotka vaativat tarkempaa ehdollisuutta pakettiin.

Kilpailukykysektorin toimista esiin nousivat luonnollisesti teollisuuden tukeminen, kriisistä eniten kärsineet alat, sisämarkkinoiden toiminnan turvaaminen, strateginen autonomia, PK-yritykset ja Green Deal ja digitalisaatio, jotka eurooppalaisessa termistössä ovat vakiintuneet käyttöön tämän kevään aikana. Lopuksi hyväksyttiin ministereiden yhteinen julkilausuma, jossa sektorin prioriteetteja korostetaan. Suomea kokouksessa edusti valtiosihteeri Kimmo Tiilikainen sekä virkamiesvaltuuskunta.

Kroatia esitteli lyhyesti taustaperin, jossa tuotiin esille, kuinka rajusti talous on kärsinyt pandemiasta, erityisesti sen negatiiviset vaikutukset PK-yrityksiin. Ilmastoneutraalin kiertotalouden saavuttaminen pitkällä aikavälillä on edelleen ykkösprioriteetti, johon tarvitaan kaikkea teollisuutta. Green Deal ja digitalisaatio ovat edelleen kaikkien EU-tasosten toimien lähtökohta ja reunaehto. Kroatia painotti, että keskustelussa tulisi keskittyä siihen, mitkä toimenpiteet tulisi suorittaa ensin, jotta voidaan taata kestävä kasvu.

Komissaari Breton esitteli komission ”Next Generation EU” tiedonannon, ja korosti, että nyt on aika siirtyä uudelle vaihteelle. Massiivista tukipakettia tarvitaan, jotta EU pääsee jaloilleen. Sisämarkkinoiden tulee taata kilpailukykyä suhteessa Kiinaan ja Intiaan. EU:n elvytyspaketti rakentuu kolmen pilarin varaan, joiden kautta raha on tarkoitus kanavoida. Kevään kuluessa komissiossa on kehitetty ekosysteemiajattelua, joka perustuu 14 tunnistettuun teollisuudenalaan (kuten autoteollisuus tai tekstiiliteollisuus), jotka kattavat 90% kaikesta taloudellista toiminnasta. Komission mukaan näin on helpoin tunnistaa niitä aloja, joissa saavutetaan parhaiten lisäarvoa. Lisäksi Breton puhui tutuiksi tulleista asioista, kuten resilienssi, sisämarkkinoiden tukeminen sekä kilpailukykyneuvoston rooli elvytyspaketin jalkauttamisessa.

Käytiin keskustelukierros, jonka Suomi aloitti. Suomi korosti puheenvuorossaan sitä, että Euroopan kilpailukykyyn tulee perustua vihreään siirtymään ja digitalisaatioon, sisämarkkinoita tulee vakauttaa ja

teollisuuden arvoketjuista pitää huoli. Suomella on kunnianhimoinen ilmastotavoite vuoteen 2035 ja Green Dealin tavoitteet ovat samansuuntaisia tämän kanssa. IPCEI:llä on oma tärkeä roolinsa teollisuuden tukemisessa ja lisäarvoa synnyttävien rajat ylittävien kumppanuuksien luomisessa. Strategisen autonomian suhteen tulee pyrkiä löytämään tasapaino elintärkeiden intressien ja maailmankaupan välillä, avointa ja sääntöperusteista kauppaa kunnioittaen.

RO nosti esiin tarpeen turvata tarpeeksi erikoistuneen työvoiman saatavuus. RO tukee eurooppalaista strategista autonomiaa. Ekosysteemien ja arvoketjujen keskustelun tueksi tarvitaan lisää analyysiä. EU:n tulee turvata kriittiset raaka-aineet ja energiantensiivisen sektorin tulevaisuus.

AT korosti puheenvuorossaan sisämarkkinoiden toiminnan takaamisen, sääntöjä tulee noudattaa ja uudelleenasettaa. Koronavirus on näyttänyt, kuinka riippuvainen EU on Kiinasta ja Intiasta. AT peräänkuulutti muutamien kriittisen lääkeaineiden ja suojavaatteiden tuotannon turvaamisen Euroopassa. Tässä voisi auttaa uusi IPCEI esimerkiksi.

BG nosti esiin elpymispaketin suhteen tarpeen vastata pikaisesti PK-yritysten tarpeisiin. Yleisesti he tukevat elpymispakettia. Strategista autonomiaa tulee vahvistaa. Digitalisaatio on näyttänyt vahvuutensa pandemian aikana ja siihen tulee panostaa myös jatkossa. Myös pandemian sosiaalisiin vaikutuksiin pitää kiinnittää huomiota.

EE totesi, että elpymispaketti on elinehto eurooppalaisten yritysten kilpailukyvyille. Paketin tulee perustua viisaisiin ja pitkän aikavälin päätöksiin, jotka ottavat huomioon ympäristön ja digitaalisuuden. Liikenneyhteyksiä EU:ssa pitää parantaa yhteisesti.

MT vaati, että elpymispaketti pidettäisiin joustavana tukien käyttämisen osalta. Kaikkien toimenpiteiden tulisi olla helposti saavutettavissa PK-yritysten kannalta, koska ne ovat kriisistä eniten kärsineet.

SK totesi kuten edellinen, että elpymispaketin tulisi olla joustava. Maailmankaupan kannalta tulisi estää hiilivuoto ja siksi tulisi tehdä hiilisopeuttamismekanismi (carbon adjustment mechanism). Sisämarkkinat toimivat kestäväen kasvun alustana ja siksi niiden toimintaan pitää panostaa. Tämä on olennaista myös strategisen autonomian kannalta.

NL (käytti puheenvuoron liikkuvasta autosta) korosti vahvan sisämarkkinan tarvetta. EU:n talouden resilienssi on osaltaan sidoksissa avoimeen maailmankauppaan. Green Deal on Euroopan kasvustrategia ja kasvun tulee myös perustua kilpailun kannalta kestäviin valtiontukiin (state aid proof). Tarvitaan kunnianhimoinen investointiagenda, jossa digitaalisuus keskiössä. Avainteknologioiden kehittäminen on tervetullutta.

BE totesi, että kilpailukykyneuvostolla on avainrooli elvytyspaketin toimeenpanossa. On tarpeen keskittää investointeja, koska kapasiteetti on paineen alla ja kaikkeen ei varoja riitä. PK-yritykset ovat kärsineet kriisistä pahiten ja niiden mukaanpääsyn takaaminen nopeisiin tukitoimiin on tärkeää. Tukien pitää perustua ilmastollisesti kestäväen kasvuun sekä digitalisaatioon. Teollisten ekosysteemien suhteen alueiden osallistuminen on avainasemassa ja strategista autonomiaa on varjeltava.

LU suhtautui myönteisesti EU:n elvytyspakettiin ja korosti solidaarisuutta. Painotuksen pitää olla vihreässä ja digitaalisessa muutoksessa, ajoitus on kaikki kaikessa ja apu on tarpeen nyt. Kriisi on paljastanut sisämarkkinoiden haavoittuvuuden ja se pitää korjata siten, että rakennettaisiin mekanismi, joka estäisi yksittäisten jäsenvaltioiden yksisuuntaisen rajojen sulkemisen. Teollisuuspolitiikan osalta LU tukee ekosysteemiajattelua ja uusien IPCEI:n muodostamista.

LV käytti erittäin sisämarkkinamyönteisen puheenvuoron sekä tuki elvytyspakettia, jonka tulisi perustua teollisuuden ekosysteemeihin. Sisämarkkinoilta tulisi poistaa kaikkein kriittisimmät esteet, jotta sisämarkkinoiden täysi potentiaali saataisiin käyttöön mahdollisimman nopeasti, toimivat sisämarkkinat ovat avainasemassa pandemiasta selviytymiseen.

IT korosti tukeaan elvytyspakettiin, sekä joustavuuden tarvetta. Kaikista eniten kärsineet alat (mm. turismi, kulttuuri, tekstiili, teräs) tarvitsevat tukia nopeasti. Kilpailukykyneuvostolla on tärkeä rooli elvytyspaketin toimeenpanossa. Teolliset yhteenliittymät ovat tärkeitä ja tuki AT:n puheenvuoroa suhteessa strategiseen autonomiaan terveystuotteiden suhteen sekä ylipäätään on tärkeä määritellä, mitä strategisella autonomialla konkreettisesti tarkoitetaan.

DE käytti pitkän puheenvuoron, aluksi osana pöytäkierrosta ja lopuksi esitellen pj-kautensa prioriteetit. EU:ssa on tarve solidaarisuudelle ja yhteistoiminnalle tässä käännteentekevässä hetkessä. EU on meidän elinturvamme. Digitaalinen ja vihreä siirtymä ovat yhteisen tekemisen moottoreita. Tarvitaan investointeja ja pitkän aikavälin visiota. Sisämarkkinat ovat muuttaneet suurimman osan tuotantoketjuistamme ja täysin integroituneet sisämarkkinat ovat tarpeen avainaloilla. Tarvitaan selkeitä virstanpylväitä ja kiihdytettyä lainsäädäntöagendaa. PK-yritysten tarpeet tulee huomioida kautta linjan strategissa ja niiden resilienssiin tulevaisuudessa pitää panostaa. Sektoraalinen tuki tarpeen sellaisilla aloilla, kuten teräs- ja autoteollisuus. Eurooppalainen teollisuus on valtava työnantaja, jonka kautta moni työllistyy, tätä aspektia ei pidä unohtaa. Seuraavana neuvoston puheenjohtajana Saksa tulee olemaan puolueeton.

GR korosti kestävää kasvua, toi esiin valtiontuet (next generation state aid), solidaarisuuden ja vihreän ja digitaalisen kasvun. Lisäksi GR painotti kiky-neuvoston tärkeää roolia elpymispaketin suhteen.

LT puhui hyvin kohdistettujen investointien tarpeesta. Nosti esiin myös datan avoimuuden, IPCEI:t, teollisuuden transformaation sekä korosti lopuksi sitä, että tässä on mahdollisuus tehdä eurooppalaisesta talousalueesta vieläkin resilientimpi.

IE korosti vahvempien ja syvempien sisämarkkinoiden tärkeyttä sekä kilpailupolitiikkaa, joka suojelee vahvaa kilpailua. Nosti esiin PK-yrityssektorin sekä vihreän ja digitaalisten toimien integroimisen osaksi elvytyspakettia. Tärkeää on tukea niitä toimia ja niitä välineitä, joiden on todettu toimivan hyvin. Nosti esiin myös uuden sisämarkkinanyrkin (SMET, Single Market Enforcement Task Force).

CY halusi korostaa mahdollisuuksia kriisin keskellä – nyt on aika investoida tulevaisuuteen. Taloudellista tukea pitää suunnata niille sektoreille, jotka ovat kriisistä eniten kärsineet, kuten turismi, ilmailu ja PK-sektori. Green Dealin pitäisi olla prioriteetti pitkällä aikavälillä ja nyt pitäisi modernisoida taloutta vastaamaan tätä tavoitetta ja tehdä siitä kilpailukykyisempi. Työntekijöiden taitojen ajantasaistamiseen tulisi panostaa ja strategista autonomiaa pitää varjella. Globaaleihin arvoketjuihin pitää panostaa.

DK sanoi, että EU:n talous pitää saada takaisin raiteilleen ja sisämarkkinat ovat tässä työssä tärkein väline. Lainsäädäntökehikkoa tulee kehittää ja vihreän kehityksen ohjelman ja digitaalisuuden tulee toimia pitkän aikavälin kasvustrategian ajureina. Ison skaalan projekteihin pitää investoida, kuten ”life science ecosystems”, vihreä liikenne, kvanttiteknologiat. Kaikki tämä PK-yrityksystävällisellä tavalla. Elvytystoimissa rahoitus on vain yksi osa ratkaisua ja ennen kaikkea pitää panostaa toimintaympäristön korjausliikkeisiin. Prioriteettina kaikessa Green Deal ja digitaalinen siirtymä.

PL tukee vahvasti elvytyspakettia, jossa EU:n sisäisen solidaarisuus ja jäsenvaltioiden koheesio tärkeää. Kaksoissiirtymä tulisi olla kaikkien toimien keskiössä ja pitäisi turvata pääsy kriittisiin raaka-aineisiin. Sekä yksityisen että julkisen puolen panostuksia tarvitaan, jousto pitää säilyttää, ei ole ratkaisua, joka sopisi sellaisenaan kaikille jäsenvaltioille.

HU korosti T&I-toimien tärkeyttä, vihreiden teknologioiden kehitystä, EU:n itsenäisyyttä raaka-aineiden suhteen ja strategista autonomiaa. Sisämarkkinoiden toimintakyvyn palauttaminen tärkeää.

ES nosti esiin solidaarisuuden, teollisten ekosysteemien roolin, sekä sisämarkkinoiden toiminnan. Komission pitää varmistaa EU:n kyvykkyys globaalina toimijana maailmankaupassa, tärkeää kiinnittää huomiota valtiontukiin ja tukea PK-ryityksiä.

SE korosti puheenvuorossaan sisämarkkinoiden roolia eurooppalaisen vaurauden kulmakivenä. Pitäisi vahvistaa nykyisiä sisämarkkinasääntöjä sekä edistää vapaata kauppaa. Kaikkien toimien tulisi olla suhteellisia. Green Deal on kaiken lähtökohta ja siinä pitäisi varmistaa globaalien arvoketjujen häiriötön toiminta, ilmastoneutraliteetti ja digitaalinen siirtymä. Palvelusetori on avainasemassa elpymisessä ja sisämarkkinoiden neljä vapautta pitäisi jälleen rakentaa.

CZ painotti olemassa olevien sisämarkkinasääntöjen vahvistamista ja tuki voimakkaasti PK-yrityksiä. Tulisi panostaa digitaalisiin ratkaisuihin ja "big dataan". Elvytyspaketin tukitoimien tulisi olla hyvin kohdistettuja ja seuraaville sukupolville ei tulisi luoda taakkaa. Korosti avoimen talouden tärkeyttä sekä sitä, että protektionismi ei ole vastaus tässä kohdassa.

FR puhui teollisuuden autonomian puolesta, "resilienssisuunnitelman" pitää olla eurooppalainen ja se pitää toteuttaa nopeasti. Pitkän aikavälin päämäärien tulee olla linjassa vihreän kehityksen ohjelman kanssa. FR mainitsi myös eurooppalaiset teolliset ekosysteemit, matalahiilisen teollisuuden sekä koordinoinnin tarpeen näiden toimien osalta eurooppalaisella tasolla. Ehdotti myös muutamia uusia IPCEItä. Kilpailukykyneuvostolla on keskeinen rooli uusien projektien tunnistamisessa sidosryhmien kanssa. Rakenteiden pitää olla kunnossa eurooppalaiselle teollisuudelle. Nosti esiin myös level playing field.

SI puhui kestävän elvytyksen puolesta, ja toivotti tervetulleeksi ministereiden julkilausuman. Kaksoissiirtymän tulee olla keskiössä, kilpailu on tärkeää. Nosti esiin T&I-toimien tärkeyden sekä niiden integroimisen osaksi muita politiikka-aloja, globaalit arvoketjut sekä sääntöperusteiden maailmankaupan.

PT totesi, että elvytyspaketin suunnitelma on hyvä, korosti sisämarkkinoiden tärkeyttä ja kiitti komissiota siitä, että sen ehdotukset ovat oikeasuuntaisia. Tulee panostaa unioniin, joka on kilpailukykyinen globaalilla areenalla. Lisäksi tulee monipuolistaa arvoketjuja, panostaa PK-yrityksiin ja ennen kaikkea Eurooppaan tulevien tuotteiden pitää olla eurooppalaisten ympäristö- ja turvallisuusstandardien mukaisia. Sisämarkkinoita pitää suojella.

Suomen edustajat

Valtiosihteeri Kimmo Tiilikainen sekä virkamiesvaltuuskunta: Tiina Heiskanen TEM, Anita Silanterä TEM, Nina Alatalo TEM, Leila Vilhunen VNK, Janne Peltola UM, Venja Henningsen TEM

Asiakirjat

WK 5863/2020 INIT (Pj-valtio Kroatian tausta-asiakirja)

Liitteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	kilpailukyky, kilpailukykyneuvosto TEM
Tiedoksi	EUE, LIIVI, MMM, OKM, OM, PLM, SM, STM, UM, VM, VNK, VTV, YM
